

Ако на републичком нивоу после 11. 5. буду владали радикали и народњаци, треба им поверовати да ће поништити "фалсификовани" Споразум о стабилизацији и придруживању. Ту чак и има неке формално - правне логике, али шта ће бити сутра ако се формира неки нови "савез слободних градова", и ако Европа, рецимо, понуди демократском Београду, Ваљеву, или Ужицу неки "мини" ПСС. Да ли ће Ужичани да кажу како неће у Европу без Чачка, или ће Ваљевци да кажу како неће у Европу без Шапца. Опет, републичкој влади би било тешко да оптужи ове градове за "сепаратизам", или за "издају Косова".

Ту, на терену локалних избора чак смо ближи "референдуму", него на републичком новоу. Тај "мини" ССП "сепаратно" би потписивали градови и општине по модификованом принципу "асфалт за демократију" из времена "савеза слободних градова". Или, да ствари посматрамо у хипотетичкој огледној ситуацији, не би ли појмили њихов апсурд. Шта би се, на пример, десило да ЕУ понуди северној Косовској Митровици и српским енклавама "сепаратни" ССП. Да ли би онда коштуноидни лидери Срба са Косова рекли: Нећемо у ЕУ, ако тамо не иде и Дреница. Не треба много правдати ЕУ што је забила нож у леђа проевропским снагама признавањем "косовистана", али ни српски "изолационисти" не треба да потцењују став Европе да овакво косовско (албанско) друштво, не жели још да види у европској породици народа, чиме на неки парадоксалан начин фаворизује Србе.

Или, да ствари поставимо још апсурдније; шта ако сутра Босна и Херцеговина неким чудом буде пред вратима ЕУ. И шта ако се у Златиборском округу појаве снаге које на референдумски ниво издигну питање присаједињена Златиборског округа Републици Српској. Па неће ваљда Коштуница, буде ли и тада премијер, бранити присаједињење онима који имају национално "најчистију супстанцу". Тиме ће се и формално потврдити Шешељева теза да Дрина не дели Србе, већ тече малтене кроз средину српске државе. Ни Веља Илић се ваљда не би јогунио што би у Овчар Бањи била граница "Србије" и "Републике Српске". Е, сад, не би ваљда ни Бошњаци цепидлачили, јер би тиме, такође на неки парадоксалан начин и БИХ била проширена, јер би онда у Републици Српској били и делови Санџака, па онда ни неки Бошњаци не би живели формално у дијаспори.

Добро, можда мало превише банализујемо ствари, али хоћемо да кажемо како се до истинског "референдумског" епилога не може доћи догматским приступом односа Европе и Косова. Нешто нам је сумњиво око одбране "срца Србије". Ево и шта: кад би Запад дозволио овако референдумско питање у Србији - "да ли пристајете да Косово буде независно са поштовањем територијалне и културне аутономије Срба, а да се Република Српска присаједини Србији", чини нам се да би већински одговор у Србији

био "да". Чак сумњамо да би и Коштуница можда заокружио "да".

Али, о еластичним (авангардним) решењима требало се мислити раније. Па и лукаво доскочити противнику његовим оружјем. Можда не би било лоше да се пробало са софистикацијом синтагме Владимира Бакарића о "федерирању федерације", при чему би се тај пројекат "оплеменио" захтевима албанске иреденте из 1981, као и одређеним "раним радовима" Ненада Чанка, и све то гарнирати монархизмом Вука Драшковића и Матије Бећковића (из ДЕПОС фазе). Тиме би се дошло до апликативног словеначког модела о "асиметричној држави". Такву "асиметричну" Србију творили би "Косово република" (више од аутономије, мање од независности), Аутономна покрајина Војводина (евро регија), и Краљевина Србија. Подразумева се једна столица у УН - за Србију јединствену, али "асиметричну". Можда и један ССП. И баш нас интересује како би Запад растурао такву Србију. Ко има илузија да је косовске Албанце могло да задовољи било шта сем независности - грдно се вара, али би им у "асиметричном" аранжману било теже да свој национализам и терор представе "оправданијим". И Војвођани би коначно имали своје паре, а "Краљевина Србија" би могла да докаже да се никоме не исплати бежати од ње - ни економски, ни политички. Лакше би дисала и РС.

Али, да се вратимо "референдуму" и 11. мају. Последње вести из ДС нам кажу да мора да се бира - или Дачић или Чеда, плус мањине. И опет је густо, јер мањине тешко могу да се напрегну до 15 посланика. Оне нису хомоген блок и на њих типују и радикали по принципу Санадер - Пуповац. Николић мањинама нуди место министра полиције. Ако се "хит" коалиција око СПС још мало дигне, ДС увек има задњу карту у рукаву - Дачића за премијера. То је пре храбро, него неморално решење, јер у супротном следи мучна кохабитација Тадића с Коштуницом или Николићем. А, подсећамо да кохабитација није добра воља, већ уставна обавеза. ДС са председником државе, премијером Војводине и градоначелником Београда, може да одигра луксузно са Дачићем "под палмом". Под условом да овај има визију и себе и странке.

Уместо "референдумски", ове изборе је боље третирати као корак у дефинисању политичке сцене. Стратешки савез ДСС и НС са радикалима, и СПС са демократама, био би изборни бинго. То би била еманципација Србије од блокирајуће и одавно анахроне поделе странака по линији Петог октобра. Без СПС, Србија има са СРС, ДСС и НС шансу да добије јасну десничарску владу. Поклекне ли СПС и препусти се инерцији деведесетих, опет ће се све замаглити, а тиме ће СПС донекле релативизовати и импозантан напор Коштунице и ллића у правцу редеофинисања сцене и померања радикала ка десном центру.

Али, Дачић неће са Драшковићем и Чанком. Па, добро, и он мора негде попустити јер се и ДС одриче Чеди. Што им, руку на срце, и неће тешко пасти.

Дачића за премијера

Пише: Зоран Пановић
среда, 07 мај 2008 23:22

(Данас)